

Motion till riksdagen 2011/12:Ju20

av **Kent Ekeroth (SD)**
med anledning av prop. 2011/12:156

Resningsförfarandet i brottmål – återupptagande av förundersökning och rätt till biträde

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förutsättningarna för resningsförfarande i brottmål till men för den tilltalade ska lättas.

Motivering

I proposition 2011/12:156 s. 12–16 redogörs överskådligt för förutsättningarna för att få en ansökan om resning beviljad för brottmål.

När en dom i tingsrätt, hovrätt eller Högsta domstolen vunnit laga kraft kan den inte längre överklagas utan anses orubblig. Det finns dock undantag. Bland annat kan en ny prövning av målet företas av domstolen inom ramen för ett s.k. resningsförfarande. Resning kan beskrivas som en extraordinär instans för rättskipning.

Resningsförfarande i brottmål kan delas upp i två kategorier: till förmån för den tilltalade och till men för den tilltalade. I det förstnämnda fallet kan det handla om att en dömd anser sig ha rätt till en friare dom eller lindrigare straff. I det sistnämnda fallet kan det vara en målsägande som anser att en tilltalad borde ha givits en fällande dom eller ett strängare straff. Grunderna för att få tillstånd till en resning, som regleras i rättegångsbalken, skiljer sig åt i de båda fallen.

Resning till förmån för den tilltalade kan förenklat beviljas utifrån fem grunder:

1. Om brott eller tjänstefel begåtts av anställd, tjänsteman, åklagare, ombud, ställföreträdare eller försvarare och det kan ha påverkat målets utgång.

Fel! Okänt namn på

2. Om domare eller åklagare varit jävig och det inte är uppenbart att jävet saknat betydelse för målets utgång.
3. Om tidigare bevisning som antas påverkat målets utgång visat sig falsk.
4. Om ny bevisning eller omständighet åberopas som inte tidigare lagts fram och som sannolikt lett till att den tilltalade frikännts, fått mildare straff eller om det finns synnerliga skäl.
5. Om rättstillämpningen uppenbart strider mot lag.

För ansökan om resning till förmån för den tilltalade finns inga tidsfrister.

Resning till men för den tilltalade kan förenklat beviljas utifrån två punkter:

1. Om det funnits sådant förhållande såsom angivits ovan i punkt 1 eller 3 om brottsligt förfarande hos domare m.fl. eller falsk bevisning och det kan antas att detta påverkat målet till ett frikännande av den tilltalade eller att denne givits väsentligt mildrare straff än vad som borde utdelats.
2. Om det framkommit ny bevisning eller omständigheter kring brott med kravet på att det är föreskrivet fängelse i mer än ett år samt att det nya materialet sannolikt hade lett till en fällande dom för den tilltalade eller gett ett väsentligt strängare straff. För detta krävs även att resningssökande har en giltig ursäkt till att inte ha åberopat det nya beviset eller omständigheten tidigare.

Tidsfristen för ansökan är ett år efter att den sökande fått kännedom om den omständighet resningsansökan grundas på.

Det är alltså betydligt lättare att få tillstånd till en resning till förmån för den tilltalade än till men för den tilltalade.

Vid ansökan om resning till men för den tilltalade gäller till skillnad från motsvarigheten till förmån för den tilltalade

- ? att det krävs giltig ursäkt för att inte ha åberopat ny bevisning tidigare
- ? att synnerliga skäl inte kan åberopas vid ny bevisning
- ? att brott måste ha visst straffvärde och att nytt straff måste vara fällande eller väsentligt strängare än i tidigare dom
- ? att oriktig rättstillämpning inte kan åberopas
- ? att jäv inte kan åberopas
- ? att det finns en tidsfrist om ett år.

I propositionen förklaras vidare varför det är svårare att få till stånd en resning till men för den tilltalade:

Det har således ansetts viktigare för samhället att den oskyldige inte döms för brott än att den skyldige inte går fri från straff. För att upprätthålla allmänhetens förtroende för straffrättskipningen finns det därför större möjligheter att ansöka om resning till den tilltalades förmån än till dennes nackdel.

Hänvisning ges till ett betänkande från 1930-talet (bet. 1939:LU1 nr 46 s. 6–7).

Det svenska samhället har länge nog underprioriterat brottsoffrets synvinkel till förmån för brottslingens. I detta fall är det inte ens en nödvändig av-

Fel! Okänt namn på

vägning eftersom lättade krav för resning till men för den tilltalade inte på något sätt utesluter att rättsväsendet fortsatt ställer samma krav för resning till förmån för den tilltalade.

Från rättvisesynpunkt borde det vara av minst lika stor vikt att brottslingar som på felaktiga grunder frikänts eller getts för lindriga straff ska kunna få sina domar omprövade som för oskyldigt eller för strängt dömda. Också av praktiska skäl kan det te sig märkligt att ge ansökan om resning en tidsfrist endast till men för den tilltalade. Man kan ju t.ex. tänka sig situationer där brottsoffer på grund av omständigheter som rädsla eller obehagskänslor inte mäktat åberopa viss bevisning förrän efter tidsfristen om ett år har löpt ut.

För att bättre tillvarata brottsoffrens perspektiv bör regeringen återkomma med ett lagförslag som i högre grad tillåter resning till men för den tilltalade. Speciellt tidsfristen på ett år bör tas bort. Även exempelvis jäv, oriktig rättstillämpning och synnerliga skäl bör kunna åberopas som grund för resning.

Stockholm den 13 juni 2012

Kent Ekeröth (SD)